

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Évesre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Humanizmus.

A természet még mint egy életét boldog és munkás filozófiai elvek szerint beosztó aggastyán, derűs képet mutat, de haj, a deres fűrtök költészete már csak a multak költészete, mely után következik az elmulás, az örökkévalóságba vagy a nihilbe való átmenet. A sárga lombokon átszűrődő napsugár már nem a tavasznak reményt adó melegét rejtegeti; a tavasz elmúlt, vége van a nyárnak is, most már csak a tapasztalatok vannak meg utánuk. Mint az öreg ember, akiben már csak az életére való visszaemlékezések tartják az e földhöz való ragaszkodást és aki háborzongatással gondol a bekövetkező évekre, amikor vége lesz mindennek, vége az ideálok, melyekért ifjúságában rajongott, vége a küzdelmeknek, amelyek az ideálok megvalósításáért folytak és vége a nyugodalmas aggkornak, amikor minden szenvedély lecsillapult.

A nagy természet is így van ősz táján. A hulló levelek nem emlékeztetnek egyébre, mint a bekövetkező gemmisülésre, az a rózsás és nyugalmas érzéseket kicsaló gyöngye napsugár mintegy reflexe az elmúlt időszak majd

éltető, majd perzselő nap sugarainak. Azután volt — nincs. Mindennek vége, a természet felveszi az utolsó kenetet és reáborul a fehér lepel . . .

Ezeket a szinte szentimentális érzéseket, amelyekből a mai kor embere távol van, minden művészi eszköz nélkül kicsiholja belőlünk az a hangulat, amely végig vonul mostanság a természet egész vonalán. Egymás képéről olvassuk le ezeket az időszerű gondolatokat, érezzük, hogy mint a természet gyermekei fájlaljuk mindnyájan a természet mulását.

Ámde ezzel a fájdalmas érzéssel a jobb emberek szívébe beköltözik egy másik érzés is, amelyik sokkal intenzívebb, mint az, amelyet a természet felé hajló szemlélődés fakaszt.

A jobb ember, aki tudja azt, hogy mi emberek mind egy isten képmására alkottunk, hogy szegény és gazdag, egészséges és nyomorék, gróf és paraszt egy és ugyanazon anyagból van gyurva, hogy továbbá a mi gyarló és a történeti haladás folytán kialakult gazdasági rendszerünk oka, hogy olyan éles és majdnem áthidalhatatlan a különbség az egyes társadalmi osztály és emberek között.

Aki mélyebben belát a sok emberi cselekvények szövevényes műhelyébe, aki a bűnt kieri a legjámborabb maszk alól is, aki tudja, hogy mennyi méltatlan boldogul itt ezen a földön és mennyi jóra való derék egzisztencia pusztul el a folytonos kenyérért való keserves küzdelemben, aki egyszóval az emberek egyenlőségét vallja és annak éppen ellenkezőjét látja, annak szükségképpen kell hogy összeszoruljon a szive, rá gondolván a bekövetkező télre és annak, a szegény embert fenyegető minden borzalmára.

Emberek vagyunk, gyarló halandók, az egyik ma, a másik holnap költözik el. Rá vagyunk utalva az egymás létére és az utolsó utcaseprő is csak olyan nélkülözhetetlen szerve a mi társadalmi berendezkedésünknek, a mi életünk könnyebbülésének és lendületének, mint akár a fiskális. Miért kell hát majd annak dideregni a hidegtől, feleségestől és gyermekestől, holott eleget gondolt ő is arra, hogy becsülettel keresse meg a mindennapi kenyeret, dolgozván érte körme szakadtáig?

Ezek a kérdések foglalkoztatták időtlen idők óta minden nemzetnek nemeslelkű fiait, a humanistákat és ennek a felfogásnak köszönhetik jófor-

RÁCZITS és CZVRKUSITS fűszer és csemege üzlete ZOMBOR. Kávé és tea behozatal a termelő országokból.

Miért fölösleges ma már, hogy kávé és tea szükségleteit

:: a fővárosban vagy Trieszti cégeknél szerezze be? ::

Mert fenti cég nagyarányu forgalma révén ezen cikket nagymennyiségben egyenest a termelő országokból szerzi be, és így módjában áll bármily nagy Import-céggel :: a versenyt felvenni, oly módon, hogy a LEGFINOMABB minőségű ::

KÁVÉT vagy TEÁT

aránytalanul olcsóbban szállítja mint a trieszti stb. cégek.

ÁLTALÁNOS KÖZKEDVELTSÉGNEK ÖRVENDŐ

„COLUMBIA“ pörkölt kávéink árjegyzéke:

„COLUMBIA“	igen finom keverék	1 kilo	. . .	3-60 K
„	Sebastiano	1 kilo	. . .	4-— K
„	Ceylon	1 kilo	. . .	4-40 K
„	Kingston	1 kilo	. . .	5-— K
„	Karlsbadi	1 kilo	. . .	6-— K
„	gyöngykávé	1 kilo	. . .	4-40 K

1 postacsomag 4% kilo vételnél bérmentve. *—80 Kérjen árjegyzéket!

mán az európai civilizált népek felszabadulásukat.

Ma, midőn kétszeresen izgatottabb ez a probléma, mint valaha; ma, mikor a szegénysorsu nép nem veszi isteni rendelkezésnek azt, hogy neki koplalni kell, míg más henyélt javakban daskál; ma bizony jóval kiáltóbban és talán félelmetesebben is hangzik a kenyeret követelő tömeg kívánsága, mit még az idej drágaság is fokoz.

A jövőért aggódó humanisták feladata, hogy sopánkodás helyett a tettek terére lépjenek és adjanak olyan egészséges gondolatnak indítékot, melynek gyakorlati kivitele ha egészen nem is, de legalább részben megszüntesse a kenyérgérgést, mely egy nagyszabású társadalmi akció hijján, kitudja, milyen veszedelmes méretet ölthet még.

A kiben embertársai élete — és jólétéért igazán hevülő sziv lakozik, a ki átérzi a nyomort és nélkülözést, az tudni fogja azt is, hogy humánus kötelességen nem lehet érteni egyes-egyedül a tények felismerését és a tények feletti okoskodást, hanem hogy módot is kell nyújtani arra, hogy enyhüljenek az embertársak gondjai és kétségbeesett vergődései.

Ezt az enyhülést pedig létrehozhatja egy hatalmas és a nemzet minden rétegét átjáró akció. Olyan humánus mozgalom, a mely magába öleli első-sorban a nemzet vagyonos osztályát, másodsorban a középosztályt. Mert tényleg nem nézhetjük testvéreink, magyar véreink kinlódását. Itt tenni kell és nem jajveszékelní. A kinek a gondviselés adott annyit, hogy abból busánsan félretehét, az áldozzon többet, a kinek gyöngébben jutott, az kevesebbet,

de okvetlenül áldozzon ez is, az is a szegénysorsuak érdekében. Ezt követeli a humanizmus, az emberi jog és a gyomor.

Ha mi magunk nem teszünk felebarátaink érdekében lépéseket, ha mi magunk hagyjuk vagy elcsenevészedni vagy elpusztulni azt a népelemet, amely kerges tenyerével szükséges, bár alantas munkát végez, akkor milyen véleménynyel legyen a szegénysorsu magyar nép a saját gazdagjairól.

Csodálkozhatni-e, hogy oly könnyen hitelt ad a magyar a lelketlen szocialista izgatónak, mikor az a munkaadót vérszívó piócának nevezi?

Itt tenni kell, nem az alamizsna kedvéért, mely gögössé teszi azt, aki adja és önértelenné azt, aki veszi, hanem tenni kell, igenis a magunk, a nemzeti fajfentartás és a humanizmus érdekében.

A kalocsai érsek Zomborban.

Multkori Szabadkán tett látogatása óta most immár harmadizben mutatta dr. Csernoch János érsek, hogy szívvéllel egyházmegye érdekeit akarja szolgálni.

Majd azt mondhatni, teljes inkognitóban járja be egyházmegyéjét, hogy közvetlen közelből szerzett tapasztalatok alapján ismerje meg annak körülményeit és viszonyait. Folyó hó 25-én a déli vonattal titkárja kíséretében Zomborba érkezett. A pályaudvaron Fejér Gyula apátplébános, a parochián pedig a káplánok fogadták mély hódolattal és tisztelettel katolikus főpapságunk egyik legnépszerűbb, legkedveltebb tagját.

A szűkebbkörű, de fényes ebéden dr. Csernoch érsek egyszerű, keresetlen, de nemes, nagy szívet jellemző szere-

tettel és atyai gyengédséggel emlékezik meg Fejér Gyula apátplébános nagy érdemeiről, melyet egyházmegyéjében eltöltött hosszú ötven esztendő alatt buzgó, kitartó energiával és fáradhatatlan munkájával szerzett. A derék apátplébános aranymiséjéről nem írásban, de élőszóval kiváut hálásan megemlékezni — mondá a nagynevű érsek — azért személyesen fejezi ki elismerését a buzgó lelkipásztor iránt s azt kívánja az Égtől, hogy az egyházmegye nagy hasznára a jó Isten sokáig éltesse és tartsa.

Listyevity Titusz, Zombor város rendőrfőkapitánya bár sajnálja, hogy az érsek egyenes kívánságára mellőzni kellett minden fogadást, de látva most is azt a meleg érdeklődést, mellyel a főpásztor az egyházmegye viszonyai iránt érdeklődik, arra kéri, hogy mielőbb újra, fényes fogadtatás keretében üdvözölhesse Zomborban Kalocsa érsekét, kinek szeretetreméltó jóságát városszerte a legnagyobb lelkesedéssel emlegetik egyre.

A délután folyamán a kegyelmes atya a város vezető embereit s több intézetét látogatta meg. Látogatást tett a főispánnál, a főügyésznél, a tanfelügyelőnél, polgármesternél, főkapitánynál, Zombor város országgyűlési képviselőjénél, Mayer püspöknél, a karmelitáknál, a legényegyletben, a pénzügyigazgatónál, a főgimnázium igazgatójánál, a kincstári ügyésznél, az apácázárdában stb.

Ahol csak megfordult, felejthetetlen emlékét hagyta leereszkedő nyájas modorának, szívjóságának s fenkölt szellemének s látogatását bizonyára sokáig fogják lelkesedéssel emlegetni ragaszkodó hűséges zombori hívei.

A főpásztor dr. Révay titkár kíséretében másnap a reggeli gyorsvonattal székvárosába utazott vissza.

É h s é g .

Az eső ezüstfonalakat szövött az utcai lámpák fényéből és játszva fonta át velük a járókelők alakjait.

A nagy kirakatok ablakain — ahol máskor kiabálóan — ma finom, kékes fátolok lengtek, puha mollba oldva fel a világitás kemény durját. Az élet után való sikoltás — mely hangos trombitaszó módjára töltötte be derült estéken az utcákat — ma letompult.

Steffens Annára megnyugtató hatással volt a félig üres, néptelen utca, amelyből megadó fáradtság áradt feléje. Oly megértően néztek feléje, az ezüstös, nedves párán keresztül azok a kicsiny melankólikus lámpaszemek!

Soká állt ott a kapu bejáróban, amely megoltalmazta az eső elől. Gondolkozás nélkül meredt a nedves, párás utcára. A hetek óta ostromló éhség foszthatta meg gondolkozási tehetségétől.

Hetek előtt fél márka képezte egész vagyonát. Ma kiadta utolsó fillérét. Miért hallgatott a lakásadónője rábeszélésére? Minek való ez a hiábavaló, állás után járó keresgélese?

Utolsó pénzét a villamosra költötte el, hogy itt, ezen az idegen vidéken, tudja meg, hogy a kérdéses állást már betöltötték. Megint elkésett!

Nem is gondolt arra, hogyan tegye meg gyalogszerrel e hosszú utat hazáig, teljesen erőtlen volt már! Nagy közönyt érzett.

Valahol meghalni! Akár itt, akár otthon, olyan mindegy!

Néhány sötét alak már többször elsurrant a kapubejáró előtt és erősen megfigyelték a fiatal leányt.

A fickók egyike most hirtelen Anna mellé lépett és szemtelen szavakat suttogott a fülébe.

A leány megdölgölés nélkül taszította el magától. Elcsodálkozott, hogy volt még elég erő benne arra, hogy a keze ökölbe szoruljon és eltompult idege fel tudta ismerni a sértés csufságát. Csak elcsodálkozott, de nem félt, nem menekült!

A fickó félelmetes pillantással mérte végig, újra hozzáférközött és kezében egy kés villant meg.

Anna egészen csöndesen állott ott.

— Most jön a halál! — gondolta.

Ujra elcsodálkozott. Hogyan lehetett az, hogy a meghalás csunyaságától nem irtózott meg? — A meggyalázást erőteljesen taszította el magától. A halált valósággal szomjazta!

A kabátkája kissé szabadon engedte a nyakát. Anna látta, mint akad meg a férfi szeme e kívágáson. Már érezni vélte torkán

a kés hegyét. Fájdalom nélkül. Az éhség kiöl belőle minden fájdalmat — és félelmet.

A fickó arcába hirtelen tiszteletteljes rettegés kifejezése szökött, amikor meglátta Anna mozdulatlanságát és szemének különös nyugodt, magasztos kifejezését. A karja erőtellenül hanyatlott le: megtörve surrant el és magával huzta künn várakozó cinkosát.

Anna utána nézett. Egész testében megborzongott. Csak most érezte a halál minden borzadályát, amelyre az imént oly hidegvérrel várakozott.

A réműlet megdermesztette, amikor megdölgölte a veszélyt, amelyben forgott. Aztán elmúlt a borzadály és meleg hullámozás lépett a helyébe.

Amilyen gyorsan csak birt, úgy futott végig az utcán. Az eső nedves kezekkel simított végig az arcán.

Vad örömet érzett. Ajándékba kapta újra az életét!

Könyek, — amelyek már hetek óta nem jelentkeztek — töltötték be szemét és a sajnálkozó kis esőcsöpekkel együtt szaladtak le az arcán.

Ugy érezte, mintha lelke újra megtelne mind ama fájdalmas és örömtelt érzelmekkel, amelyek oly régóta visszafojtottak benne.

Együttal hatványozott erővel lepte meg

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXXIV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

**Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:**

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann
Nándor és fia** könyv- és könyv-
dájába küldendők.

H I R E K.

Személyi hir. Széchenyi Jenő nagyváradi kanonok, pápai prelátnak városunkban időzik, ez alkalommal ismerősei körében több látogatást tett.**Obecsei mandátum.** A népszerű és jótékonyaságáról közismert munkapárti képviselőjelölt, Dugyerczki Bogdán híveinek tábora napról-napra gyarapszik; mint értesülünk úgy a magyar, mint a szerb ajku választók a legnagyobb lelkesedéssel indulnak a választási küzdelembe, mely a népszerű jelölt — bár úgy a központi, mint a helybeli függetlenségi párt erős agitációt fejt ki — fényes és nagyarányú győzelmével fog végződni. Tudtunkkal a függetlenségi párt ezideig még jelöltet nem állított. A választás október hó 5-ikére van kitűzve.**Adomány.** Szegőné Mme Pauline, előnyösen ismert kalapterem tulajdonosnő a M. V. E. leányszakosztályának 20 koronát adományozott; ezen nemeslelkű és a magyar ipar pártolását célzó adományért az egyesület ezután mond hálás köszönetet.**A tanítók fizetésrendezése.**

A kultuszminisztériumban Zichy János gróf miniszter elnöklésével ankét volt a tanítók fizetésrendezése dolgában. Az értekezleten a kultuszminisztérium államtitkárain és főtisztviselőin kívül részt vettek a tanítóegyesületek vezetői is. A miniszter megnyitó beszédében hangoztatta, hogy jogosnak tartja a tanítóság panaszát különösen a lakásbér miatt. Ezért lakásbérsegítség címén már most félmillió koronát vett föl a költségvetésbe. Az egybegyűltek nagy meglepéssel fogadták ezt a jóindulatu beszédet. A megjelentek azután előadták kívánságaikat. Majdnem valamennyien azt kérték, hogy egyenlősítsék őket az állami tisztviselőkkel s a XI., X. és IX. fizetési osztályba sorozzák őket a megfelelő lakásbérrel és nyugdíjjal.

Repülés Bécsujhelytől Zomborig. Székely Mihály a jövő hónap közepén felszállást rendez Zomborban. Egyben kijelentette, hogy az utat Bécsujhelytől Zomborig nem vasuton, hanem repülőgépen teszi meg. Az utvonalon és a terep tanulmányozása végett Székely a legközelebbi napokban Zomborba jön és a repülőnap programját a sportegylettel megállapítja. Nemcsak a város, de az egész megye közönsége nagy érdeklődéssel tekint Székely repülő útja elé.**Eljegyzés.** Pataky Lajos Achmed m. kir. honvédfőhadnagy eljegyezte Halász Dávid zombori ügyvédi leányát, Magdát. (Külön értesítés nélkül.)**Dalestély.** A zombori Iparos Dalárda folyó évi október hó 1-én (vasárnap) az Ipartestület helyiségeiben dalestélyt rendez a következő műsorral: 1. Dalünnepe. Férfikar. 2. Dédapó látomása. Loeve ballada. Énekli: Hrabovszki I. 3. Népdalegyveleg. Férfikar. 4. A vig bakterek. Kettős. 5. Nászdal. Férfikar. 6. Román. Énekli: Hrabovszki István. 7. Dalszentháromság. Ezen karral a dalárda az 1911. évi augusztus hó 13-iki szegedi dalversenyen díjat nyert. Műsor után tánc. A pártoló tagok tagsági jegyök második szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak jegyet. Belépődíj személyenként 1 korona, családjegy 3 személyre 2-40 korona. Kezdeté este fél 9 órakor.**Tanyai vasut Zentán.** A zentai tanyai vasut terveinek elkészítésére beérkezett ajánlatok közül a város közgyűlése — mint legmegbízhatóbbat — Könyves-Tóth Mihály budapesti mérnök ajánlatát fogadta el, noha ennek ajánlata nem volt a legolcsóbb.**Térzene.** Az Erzsébet-ligetben szombaton délután 5—7 óráig térzene lesz.**Színészet Ószivácon.**

Rónai jól szervezett színtársulata naponként telt ház előtt játszik Ószivácon. Jó előadásban bemutatásra került eddig: Kormánybiztos, Aranyvirág és Sas fiuk. Előkészületen: Muzsikisleány, Cigányszerelem, Sári bíró, Erdészleány, Taifun, Obsitos, Brankovits stb. Sok tapsot arat Kárpáthy György, Sarlay Kornél, Rónai Sándor és neje. Kedvence lett a közönségnek a társulat bájos primadonnája: Szalma Teréz, a ki feltűnő szépségén kívül pompás játékaival és kellemes hangjával egy csapásra meghódította a közönséget.

A drágaság. Ha manapság a közgazdasági híreket nézegeti az ember, biztos lehet felőle, hogy mindig találkozik a szeme olyan jelentéssel, mely valami fontos fogyasztási cikknek újabb drágulásáról szól. A hus, a tej, a kenyér, a petroleum, a cukor folytonos drágulása már a sablonos hírek közé tartozik. Most a kávéárakban állott be a rohamos emelkedés. A hamburgi tözsden ismét egy fél márkával emelkedett ötven kilogrammonként a kávé ára. Drágább lesz a szappan is. Október 15-étől két-három koronás emelés várható, amit a gyárosok a kókuszolaj megdrágulásával indokolnak.**Vasuti menetrend.** A folyó évi október hó 1-én életbelépő téli vasuti menetrendet lapunk mai számában hozzuk.**Kevesebb lesz az ügyvéd.** A tulzsfolt ügyvédi pálya — úgy látszik — kezd már kevésbé csalogató lenni a fiatalság előtt. Lapunknak egy olvasója, aki most akar ügyvédi vizsgákat hallgatni Budapesten, érdekes és jellemző dologról értesít bennünket. Évtizedek óta talán első eset, hogy ügyvédi vizsgázó bizottság ebben a hónapban nem ült össze, mert mindössze hat ügyvédjelölt jelentkezett. Decemberig pedig összesen csak tizennyolc jelölt van eddig, akik közül tizen-négy már másodszor megy a vizsgának; tehát csak négy olyan, aki első ízben jelentkezik vizsgára. Egyszóval: az emberek kezdik belátni, hogy az ügyvédség se színig tejföl.**A gavallér cigányprimás.** Zsiga Imre topolyai cigányprimás bandáját szervezni akarta s Zomborból egy Lakatos István nevű zenészt vett a bandájába. Amint Lakatos megérkezett, persze pénze nem volt s a primását mindjárt megpumpolta 92 korona 86 fillér előleggel. Két napig ott tartózkodott s így a szegény primásnak a 92 kor. 86 fillér-jét hegedű nélkül elhegedülte. Zsiga Lakatos ellen a feljelentést megtette.

az éhség érzése. A feltámadt életkedv csak fokozta hatalmát.

Anna érezte, mint gyengül el mindjobban. Már a lábai is felmondták a szolgálatot.

Az utca, amelyen végigszaladt, cél nélkül, félhomályban végződött. A városi házak itt felbeszakadtak. Az utca mindkét oldalán, árnyas kertben nyaralók állottak. A lámpák ritkultak és fényük csak csekélyke kört világított meg a nedves járdán.

Anna úgy érezte, hogy ezer éhes szerleselkedik feléje a kertek nedves sötétségéből. A szél hangja az ágak közül csalogatva hívogatta! Úgy látta, hogy karok nyulnak feléje.

— Nem akarok — gondolta utolsó erőmegfeszítéssel. A feltámadt életkedv küzdött benne a halál éjszakájával. Anna mindkét kezével markolt bele az előtte lévő kapu rácsozatába. Úgy érezte, hogy a kertből feléje jön a sötétség és ránehezedik a lelkére és az érzékeire. Megtántorodott.

E pillanatban kinyílt az ajtó. Egy hölgy és egy ur lépett ki rajta a támolygó leány mellé.

Az ur felfogta karjaiba az eszméletlen idegent.

Belenézett az arcába.

— Anna! — rebegte ijedten.

A hölgy kérdőleg nézett reá.

— A fiatal hölgy alkalmazottaim egyike! mondta az ur röviden. Bevitte Annát a házba. A hölgy szótlanul követte.

— Eljött hozzám — gondolta Vedelstádt Rolf, — és a zavar érzéséhez, mely a feleségem miatt fogta el — meleg öröm szegődött. — Nem bírta ki tovább nálam nélkül. Ah, mennyire vágyódhatott kis szíve utánam!

Szobájában lefektette az eszméletlen leányt.

A felesége, — aki szótlanul vetette le a kabátját és kalapját, fáradozott Anna körül. Kölni vizzel dörzsölte a halántékait és bort csöpögtetett a szájába.

— Benn volt ma az irodában? — kérdezte.

— Már hetek óta nem volt ott! — volt a szaggatott válasz.

Most hirtelenül felegyenesedett az asszony és mereven nézett az ura arcába.

— Miért maradt el?

A férfit teljesen lebirta a zavar. Kezébe fogta a felesége kezét.

— Esedezem Dina, segíts legelsőbbben ezen a szegény leányon. Később elmondok neked mindent.

Az asszony okos szemeiben megértő kifejezés volt, amely mindinkább mélységes bánattá változott.

Anna fölé hajolt és némán folytatta fáradozásait.

A leány szemei felnyitak. Első pillanatban csak a föléje hajló jóságos női arcot pillantotta meg. Rögtön bizalmat érzett iránta.

— Éhes vagyok — dadogta. Az asszony szelíden megnyomta a kezét és jóságosan mondta:

— Rögtön hozok ennivalót. Eltávozott.

Anna csodálkozva nézte a világos, gyönyörű helységet, amely hirtelenül szemei elé tolt. Hogyan kerülhetett ide?

Ekkor az ajtó közelében meglátta a férfit, aki őt nézte. Oly panaszosan sikoltott, hogy Dina asszony besietett a szomszéd szobából.

Odaintett az urának, hogy távozzék. Amikor bezárult mögötte az ajtó, Anna remegve kérdezte:

— Hol vagyok?

— Az uram szobájában! Anna gyorsan felegyenesedett, de erőtlenül dült vissza helyére. Az arca eltorzult, szörnyű kín gyötörte.

Dina asszony anyásan zárta karjaiba.

— Addig nem beszél gyermekem, amíg nem evett!

Es etette, mint a gyermeket; és boldog volt, amikor a sápadt — elsőben ellenkező — ajkak mind inkább pirosodtak, a szívesen befogadott, jótékony táplálék hatása alatt.

A szomszéd szobában kissé bosszankodással járkált fel-alá Vedelstádt Rolf.

Táncmulatság. A zombori m. kir. posta és táviráda altisztek és szolgák kara 1911. évi október hó 8-án az Elefánt szálló termeiben a helyi csoport megalakítása javára tombolával egybekötött táncmulatságot rendez. Belépődíj személyenként 1 kor. Családjegy 2-40 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Az ujbör áldozata. Papházi István jánosalmi 45 éves gazdálkodó, ki szorgalmával szép vagyont gyűjtött magának és azon évek óta gazdálkodott. Felesége is hozott magával egész kis birtokot. Három hónappal ezelőtt felesége meghalt és egyedül hagyta Papházi Istvánt, meg a 12 esztendő János nevű fiát. A szerencsétlen ember ettől az időtől kezdve egészen megváltozott. Egyebet sem csinált, mint egész nap ivott. A gazdaságával sem törődött. A múlt szombaton is egész délután ivott. Mikor hazaért, a lábán már alig tudott állni. Első dolga azonban mégis az volt, hogy a pincébe lemenjen és megnézzze, hogy forr a must. Amint lefelé haladt, az utolsó lépcsőfokban megbotlott és leesett a földre. A szerencsétlen ember többé fel sem kelt. Megölte az ujborból kiáradó gáz. Papházi Istvánt hétfőn délután temették el.

Nyilvános nyugtázás. A zombori ösztönmunkásság által folyó évi szeptember hó 24-én rendezett szüreti mulatságon felülfizettek: Lauer Károly 5 korona, Szpevák Béla, Bocsa Mátyas 2—2 kor., Tilger Mihály, Kokusz N., Schneider János, Répics Ferenc, Gyuriás József, Bretter Péter, Vits János, Horváth Pál, Vaszylyevits György 1—1 kor., K. Birkáss Andor 60 fillér, N. N. 40 fillér, Bujdosó Lajos, Steinmetz Lajos 30—30 fillér, Kreisz Albert 20 fillér. Fogadják a felülfizetők ezuton is az ösztönmunkásság hálás köszönetét.

Elfogták a bajai rabló-cigányokat. Megirtuk, hogy a múlt héten Baján egy cigánybanda kirabolta Phol Ádám nagybirtokost a bajai rókusai temető mellett. A bácsbokodi csendőrségnek most sikerült elfogni a rabló-cigányokat. Szombat éjszaka az egyik bácsbokodi koresmában egy nőből és három férfiből álló cigánybanda mulatott. A csendőrségnek feltűnt, hogy a cigányoknál egész csomó pénz van. Elfogta őket és bekísérte a csendőrlaktanyába. Kitűnt, hogy a cigányok a bajai rablás tettesei. A banda feje Kolompár László madarasi cigány, aki

lopás miatt már több évig volt a fogházak lakója. Vele együtt elfogták Sárközi Lajos sárpiliszi és Sárközi József szabadkai cigányt, meg a feleségét is. A csendőrség a nyomozást tovább folytatja, mert valószínű, hogy a rabló-cigányok lelkét más bűn is terheli.

Szüret és a bortörvény végrehajtása. Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter körrendeletet adott ki, melyben utasítja a törvényhatóságokat, hogy intézkedjenek az iránt, hogy a közönség és a törvény végrehajtása körül eljáró hatóságok figyelme az idei szüret alkalmából a bortörvény fontosabb intézkedéseire felhívassék, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a bortörvénybe ütköző kihágások elkövetésére legalkalmasabb a szüret ideje s az ezt követő időszak. Elrendelte a miniszter, hogy a törvényhatóságok szigorúan ellenőrizzék, hogy a törvény fontosabb rendelkezéseit tartalmazó nyomtatványokat mindazok, kiket erre a törvény 13-ik szakasza kötelez, a pincékben, az italmérsekben stb. állandóan kifüggesztve tartsák s hogy ezen nyomtatványok a község házában is ki legyenek függesztve, továbbá, hogy a törvény rendelkezései a vármegyei hivatalos lapok utján s a községokban való kidobolással minél szélesebb körben közhírré tétessenek.

Tanítói tanácskozmány. Az óbecsei esperes kerület néptanítói őszi tanítógyűlésüket október hó 3-án Péterrévén fogják megtartani.

Félaru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítása és a már használatban lévőknek érvényesítése az 1912. évre. Az állami és törvényhatósági tisztviselők, a községi és körjegyzők, a rendezett tanácsú városok tisztviselői, a nem állami tanszemélyzet, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok félarujegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a jövő 1912. évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, Andrássy-ut 73—75. sz.) már beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-ig okvetlenül beküldendők. Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1912. évre azonban ily igazolványt szerezni kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük. Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéseért és az ujak kiállításáért járó 2 korona kezelési illeték m.

kir. postabélyegeken (tehát nem okmánybélyegeken) rovaudo le. A postabélyegeket a heterjesztendő kérvényre vagy névjegyzékre felragasztandók. Kézpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében el nem fogadtatik. A kérvények és a hivatalok részéről heterjesztendő névjegyzékek az előirt záradékkal és a hivatali pecséttel látandók el. Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy kérvényeiken a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivaltat nem viselnek.

10 hetes tanfolyamok. A Zomborban fennálló Bácsmegeyi nőipariskolában 1911. évi október hó 2-án két új tanfolyam kezdődik. Az egyik ingyenes fehérművarrási kurzus, hetenként háromszor délután 2—4 ig, tandíj semmi, beiratási díj 3 korona. — A másik lukszus kézimunka és felsőruhavarrási kurzus, szintén hetenként háromszor délután 3—5-ig, beiratási díj 3 korona, tandíj 20 korona. Beiratkozni mindennap lehet d. u. 2—5-ig az iskola helyiségében (Husvéth ház).

Leugrott a robogó vonatról. Senta János bácsalmási legénynek minden éjszaka ki kell menni Nász János gazdálkodónak Bácsalmás közelében levő birtokára örködni. Az utat mindig vonaton tette meg a legény és a Bácsalmástól számított második órháznál leugrott a robogó vonatról, mert innen hamarabb tehetette meg az utat a tanyára. Soha semmi baja nem történt, de kedden megjárta. Mint rendesen, most sem váltott jegyet, hanem a vonat lépcsőjén állott. Az órháznál leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy összetörte a bordáját. Másnap reggel akadtak rá a súlyosan sérült emberre.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról október hó 5-én Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vevőt, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére,** vagy **Hirth János** ur és **Matuschek Béláné** divatüzlete címen **Zombor** (Kossuth-utca) vele tudatni. 5—4

Szakelőadások a gazdáknak.

Mintegy hét esztendeje, hogy minden hangosabb reklám nélkül az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” humánus és nagybecsű dologra határozta el magát; nevezetesen a szakképzett gazdák részére a vidéki gazdasági egyesületek közreműködésével az ország különböző részeiben gazdasági előadásokat rendez.

A Gazdasági Egyesületnek ezt az intézményt már azért is meg kellett honosítania, mert az ország, mely elsősorban mezőgazdasági haladásának szempontjából szükséges, hogy a kész gazdászok, vagy azok, kik gyakorlatilag már igen régen vannak ennél a foglalkozási ágánál, hogy ezek megismerjék azokat a haladással együtt járó vívmányokat, melyeken a föld egész kerek-ségén lakó kulturemberiség fáradozik. A vívmányok, ne gondoljuk, hogy véletlen találmányai egyes zseniális szakembernek, nem, hanem igenis szükségkép létrejövő eredményei megelőző próbáknak, nehéz talajtanulmányoknak és kísérletezésnek. A haladás, mely csak arra törekszik, hogy minél jobban lehessen a földet úgy értékesíteni, hogy kevés munkaerő mellett fokozott hasznót tudjunk kihalozni belőle, már ilyen természetű elvénél fogva is igen alkalmas arra, hogy minden agrikulatúrát művelő nép vele megismerkedjék. Ez hasznos az egyesre és épen ennél fogva hasznos a közönségre, az államra nézve is.

Eltűnt az Anna vizontlátásán fakadt öröme, de a kínos helyzet fölött érzett zavara is. Tehát nem vágyódás hozta ide Annát. Nem is ő hozzá kívánczolt.

Csak éhség, közönséges, testi éhség okozta, hogy eszméletlenül összerogyott a kertajtóban. Csak véletlenül az ő háza előtt történt. Előbbeni ijedsége elárulta, hogy fogalma sem volt arról, hová került.

Ez a leány már untatta. — Mi történt tulajdonképp közte és a leány között? — Semmi!

Egy ártatlan csók miatt csinált akkora galibát. Hirtelenül kimaradt az üzletből és kitétte magát az éhenhalásnak . . .

Dina asszony hallotta, mint csukódik be utána az előszobaajtó és hallgatódzott a kavicsos uton elhaló lépései után.

Szótlatlan nézte, mint fogyasztja el Anna — nem gondolva máris semmivel — az eleje tett ételeket. Oh, mily aranyos fényvel villant meg a fiatalság a szöke leány fején! Dina megértette, hogy az ura, aki éhes szemekkel nézte, nem tudott elmenni mellette.

Anna elfogyasztott mindent, amit Dina asszony kitalált részére. Most mély sóhajjal nézett fel tányérjáról és egyenesen az asszony kutató szemébe. A leány mélyen elpirult, de arca becsületes, elszánt kifejezést öltött:

— El akarok mondani mindent.

— Az uram nincsen itt — mondta gyorsan Dina asszony — beszéljen!

— Mindig örültem — már első nap óta — amikor láthattam a főnököt. És amikor először megcsókolt, nagyon megijedtem ugyan, de egyuttal meleg, jóleső érzés töltött el. Mindjobbann kínna változott ez az érzés. Úgy rágódott a lelkemen, mint a kínzó éhség. Birkóztam vele — mindhiába. Védeltádt ur titkos becézgetései örületté fokozták lelkemnek éhségét. Mindenféle merész gondolat szállt fel az agyamban. Éreztem, hogy egy napon beleszédülök a veszedelembe. Akkor maradtam otthon! És azután jött a másik rém, a borzalmas éhség! Tiszta szemeimre a gond árnyéka borult.

Egyenesen, mereven nézett a selyemfüggönyökre, mintha ott leselkednék mögöttük a kísértet, amely vesztére tör. Dina asszony átölelte Annát.

— Ezentul biztonságban lesz gyermekem — mondta és hangja melegen, mélyen, valósággal hálásan csengett. Segíteni akarom, amíg újra biztosan, szilárdan és a saját lábán járhat! . . .

Amikor hazafelé ment Anna, úgy látta, hogy az utca hirtelenül megvigasztalt, reménytelte képet öltött . . .

Lenolotte Vinfeld.

Az országban vannak gazdászok, kik kitünően végzik a hatáskörükbe tartozó mezőgazdaságot, vannak, kik hagyományos csapásokon haladva, világerő se térnének el attól a gazdasági rendszertől, melyet elődeiknél látnak és hogy végét vessük a különböző természetű gazdáknak, olyanok is vannak, kik legjobban szeretik, ha évről-évre más-más újítást kellene behozniok. Kétségkívül bizonyos, hogy utóbbiakhoz azok tartoznak, kiknek gazdasági felszerelésük olyan, hogy kisebb mérvű módosítás mellett haladhatnak a korszerű vívmányokkal. Azok, kiknek arra való az anyaföld, hogy polgáriasan szerezhessék be általa szükségletüket, persze azok nem rendelkezhetnek a drága mezőgazdasági gépfelszerelések fölött, ugy munkálják meg földjeiket, ahogyan épen az alkalmatosság jobbnak találja. Ez az osztály leginkább szoruló és különösen ennek az osztálynak kedvéért honosították meg a gazdasági előadásokat. Mert nemcsak gazdasági szempont az egyedüli, mely az intéző körököt bírta, hogy a szóbanforgó előadásokat meghonosítsák, hanem különösen és elsősorban, hogy a középosztályt, mely a jelzőhitelek nagyfokú igénybevétele által már majd-majd a tönk szélére jut és ilyen módon a híres középosztály, a nemzetnek országunkban való földfoglalások óta legértékesebb eleme elzüllyik és visszaesik vagy a kurta nemességbe, vagy proletárja lesz a hivatali pályáknak. Ezt a néposztályt megmenteni Magyarország számára, tüzte ki cél gyanánt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület. Nem csodáljuk, hogy mindjárt kezdetben az első előadásoknál oly szép számban jelentek meg hallgatók.

Hiszen nem egyedül tanulmányról, ismeretszerzésről van szó itten, hanem sokkal nagyobb dolgok azok, melyek létet adtak annak, hogy itt ebben az országban a mezőgazdaság olyan mederben fejlődjék, mint mindenfelé a művelt nagyvilágban. Itt a munkaerő megtakarításával az anyaföldnek termékenyebbé tételével magasabb célokat kívánunk elérni, olyanokat, melyek a nemzeti erővel vannak kiváltképpen összefüggésben. Ámde nagyon egyoldalú és elfogult volna ezen intézmény, ha kizárólag olyan földművelő elemek számára tartanók fenn, amelynek általa könnyebben tudnák esetleg levetni magukról azokat a terheket, melyekbe őket vagy az okszerűtlen gazdálkodás, vagy a könnyűvérűség sodorta. Nekünk egy néposztály megmentése mellett az egész osztály megmentésére, már tudniillik szociális megmentésére kell törekednünk. Már pedig szükségesség volna, ha kizárnók ebből a törekvésből azokat, kiknek szintén nagy szükségük van rá, hogy lendítsenek egyet az ő ügyükön. Értjük alatta a kisgazdákat, akikben megvolna teljes mértékben minden erkölcsi alap arra, hogy sorsuk ne legyen olyan mostoha, mint amilyen mostanában.

Ők, tudjuk, szorgalmasak, homlokuk verejtékével kapargatják ki a földből azt a keveset, ami szükösen elég élelmezésükre. Kellő nevelés mellett hajlanók arra, hogy soha a korcsma tájéka felé se nézzenek és az ilyen osztályt meg kell becsülni, módot kell nyújtani arra, hogy gyarapíthassa tudását a földművelés körében.

Szívesen elismerjük, hogy elsőrangú tény, hogy az ismeretgyarapítást mindenfelé az országban és minden mezőgazdasággal foglalkozó számára megnyitották.

Csak hogy ez még nem minden. Használhat ez igenis a mezőgazdaságnak maga-

nak, használhat egyes jól berendezett gazdaságnak, de nem azoknak, kiknek szükségük van arra, hogy elméleti tudásukat megelőzze az a sok gazdasági kellék, melyeknek segítségével megvalósítani lehetne azokat az újításokat, melyek a modern gazdaság által előíratnak.

Törekedjék az Egyesület arra is, hogy anyagilag segedelmeire legyen azoknak, kik csak terhes kölcsönök árán tudnának nyerni valamit az előadások tanulságaiból. Ezáltal aztán valóban emberbaráti szolgálatot tesz a gazdaszosztálynak egyrészt, másrészt nagy szolgálatot tesz az országnak.

Művészet — Irodalom.

Pataj Sándor új könyve, a „*Philosophia Mortis*“, a legérdekesebb irodalmi termékek egyike. Annak az új iránynak, amely a művészetet gyakorlati celokra alkalmaztatja, szépirodalomba való átvitelét kísérli meg. Párbeszéd alakjába fűzött könnyed, megragadó, világos formában, amelynek ha első mondatát elolvastuk, le sem tesszük, amíg — a különben nagyon vékony füzet — végéig nem értünk, azt tanítja, hogy a halál nem baj. Kérlelhetetlen logikával megfosztja az embert attól az évezredes rossz szokástól, hogy a halottját meg kell siratni, kell utána keseregni. — *Singer és Wolfner* bizománya. **Ára 1 korona**

Schön Adolf könyvkereskedésében (telefonszám 161.) kaphatók az e héten megjelent következő újdonságok:

Dr. Gerő Ernő, Váloperbeli eljárás az új perrendtartás szerint. Ára 1 kor.

Bronson Howard, A tenger aranya. Ára 1-20 kor.

Tábori R., Kétféle igazság. Ára 3-50 K.
Malonyay D., Polgártársak. Ára 3-50 K.
Huszadik század. 8-9. sz.

Izraelita naptár 5672/1911-12. Ára 1-50 fillér.

Szakszervezeti mozgalom Magyarországon. 1907-1910. Ára 80 fillér.

Apáthy J. Gaal J., Magyar társadalomtudományi szemle. IV. évf. 7. sz. Ára 2 kor.

Csérer Gyula Zombor szab. kir. város főkertésze: A szobanövények ápolása. Ára 1-40 korona.

Jung Ungarn. Neuntes Heft. September 1911. Preis 1-50 M.

Dr. Gerő Ernő, Mely esetekben van válopernek helye. Ára 1 kor.

Kármán M., Löw Lipót emlékezete. Ára 1 kor.

Tull Ödön halála gyászba borította a gyermekvilágot is, mert a kitünő művész roppant kedvelt rajzolója volt Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjának. Ő teremtette meg Dörmögő Dömötör alakját s pompás humorral, kiváló művészi készséggel készült illusztrációit örömmel nézegette a lap minden olvasója. Halála alkalmából a Jó Pajtás szeptember 24-iki száma közli arcképét nekrológiával s közli utolsó rajzait is. Ezenkívül e szám verset közöl Lampérth Gézáttól és Benedek Elektől, elbeszélést Szívós Bélától, Dörmögő Dömötör tátrai utazását folytatja Sebők Zsigmond, cikket írt a hadgyakorlatokról Schöpplin Aladár (képekkel). Van még e számban egy mulattató kis szindarab, a Kis Krónika rovatban Edisonról szöveg és kép, Zsoldos Lászlótól regényfolytatás. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki e szám gaz-

dag és változatos tartalmát. A „Jó Pajtás“ előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala, Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

A „**Vasárnapi Ujság**“ szeptember 24-iki száma oly gazdag változatosságát közli a pompás képeknek a felvidéki nagy hadgyakorlatokról, melyek bizonyára általános feltűnést fognak kelteni. Ezenkívül vannak még képek a most háborgó Aetnáról, a bécsi tüntetésekről, Leiningen tábornok törökbecsei szobrának leleplezéséről, Stolypinről, Tosellinéről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit mind nagyobb tetszéssel olvasott regénye, Zsoldos László novellája, K. Lippich Elek és Mezey Sándor versei, Atherton angolból fordított regénye. — Egyéb közlemények: cikk az orosz forradalmárok életéből, divatlevél (képekkel), tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

HIRDETÉSEK.

SZÜRETELŐK figyelmébe!

Az ősz folyamán olcsó napi bérért kölcsön adom **bogyzóé** és **szőlőzuzó gépeimet**, nemkülönben **borprésemet**.

PAVKOVITS GYÖRGY

3-3 - zombori szőlőbirtokos. -

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Angol raglánok

40 koronáért.

Kalap és nyakkendő

:: ujdonságok! ::

Goldfahn Sándor és fia cégnél

4-1 Zombor, Kossuth-utca.

2249. szám. 1911.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1911. évi Sp. III. 59. számú végzése következtében dr. Guttmann Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Nagy Bálint zombori lakos javára 378 korona 88 fillér s járulékaik erejéig 1911. évi április hó 29-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehének nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1911. évi V. 716/6. sz. végzése folytán 103 kor. 18 fill. hátr. tőkekövetelés, ennek az esedékességtől járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 11 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös József körút 25. leendő eszközlésére 1911. évi október hó 7. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1911. évi szeptember hó 22-én.

Kaich Miklós,
kir. bír. végrehajtó helyett.

5996. kig. 1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

Liliomos községében elhalálozás folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek. A pályázati kérvények a képesítést és eddigi működést igazoló okmányokkal felszerelve **folyó évi október hó 25-éig** nyújtandók be.

Javadalmazás:

1. Készpénz fizetés havi előleges részletekben évi 1500 korona.

2. 6 erdei öl (24 köbm.) kemény tűzifa.

3. Szabad lakás házi kerttel.

4. 2/4 telek földnek haszonélvezete, mely után az adót a jegyző fizeti.

5. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

A község szláv ajku, miért is a szláv nyelv ismerete megkívántatik és igazolandó.

Hódság, 1911. szeptember 23-án.

Rumbach Lajos,

3-1

tb. főszolgabíró.

Ki akar szép lenni?

Kevés hölgy van a világon, ki a FÖLDES-féle **Margit-Crème**

arokendőjét ne ismerné. A bőr mindennemű tisztátalanosságát, szeplőt, pattanást, mi ezert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolítja és az arc ideális szép és üde lesz. Nemesak az arcbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehérsége és szépítése is legalkalmasabb. Az összes szépítőszerke között a

Földes-féle MARGIT-CRÈME

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsírtalan.

Nagy tégely 3, kisesi 1 korona, minden gyógytárban és drogériában kiváló tulleit-cikknek: Margit-kozmetikum (3 színben) 1-20 korona, Margit-szappan 10 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcvíz 1 korona.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállalok.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszer. ARAD.

Kapható Zomborban: Minájlóvit- Iat-ván. Hódság, Jakab István gyógyszerárakban. 7-7

Értesítés.

Van szerencsém a t. vadász uraknak szives tudomására hozni, hogy m. kir. lőporárudámban sajátkezűleg töltött kész és üres valódi **angol Eléy és Hirtenbergi** töltények mindenkor kaphatók.

Magamat a t. vadász urak szives figyelmébe ajánlva, vagyok

40-27

kiváló tisztelettel

Lugumerszky P. Szvetozár

Zombor, Kossuth L.-utca, a nagy tőzsde mellett.

*

Kitűnő téli szalámi kilója 4 kor. 80 fillérért kapható. ::

Aki legjobban szerkesztett, ::

teljesen független nagy napilapot járatt, ::

fizesse elő ::

Az Ujság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . K 28.—

Félévre . . . „ 14.—

Negyedévre . . . „ 7.—

Egy hónapra . . . „ 2.20

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren

28—32—36 oldal. Vasárnap és

ünnepnapokon **60—100** oldal.

MEGRENDELÉSI CIM:

AZ UJSÁG kiadóhivatala

BUDAPEST, VII. ker., Rákóczi-ut 54-ik szám.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem!

A padló ugy fénylik tőle

Nem is kell sok máz belőle:

Kevés munka, semmi kín,

Barna, vagy porszürke szín,

Figyelmet csak arra tegyen,

Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!

Ajtó, mosdó, ablakpárkány

Oly fehér lesz mint a márvány,

Mindenkori kaphatók:

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács: Resch József.

Hódság: Rausch Ede.

Kula: Récei Miksa.

Szabadka: Wachsmann Jenő és Tsa.

Títel: Nounenmacher Endre.

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.
Bérlő: **Germann I.**

GÖZFÜRDŐ:
URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.
HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyuk-szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss viz.

A szőlőbirtokos urak figyelmébe!!

Alulírott hajlandó vagyok egész évi felügyeletet bárkinek szőlőtelepén a legmérsékeltőbb fizetés mellett elvállalni: a munkások szakszerű és legjobb metszési rendszerre való betanítását, az egész évben előforduló szőlőbetegségek ellenőrzését, a borok szakszerű kezelését, szőlőterületeken és gyümölcsösök-nél, kellő legjobb trágyázás módját, gyümölcs-kertek szakszerű beültetését, nagyobb szőlő-telepek fölmérését és betelepítését. !!!

Ugyanitt kapható igen finom, erős gyökeres szőlővessző is.

8000 Olasz rizling	ezre	26	K
7500 Kövidinka	"	26	K
1500 Magyarádi, v. mustos tehér	"	26	K
2000 Nagyburgundi	"	26	K
1000 Szlankamenka	"	27	K
Erős almafa ojtványok	drbja	50	f.
" sárgabarack	"	50	f.
" cseresznye	"	50	f.
" meggy	"	50	f.
" papírhéju dió	"	40	f.
A legfinomabb francia őszibarack-fajták	"	40	f.
Szállás- és majorokhoz ültetendő eperfák	"	26	f.

6-5 Szives megkeresést kér:
Körössy János végzett szőlőkezelő,
u. p. Sebesics megálló Szabadka és Tavankut közt.

!! Őszi szállításra előjegyezhetők !!

Reitter Oszkár
főkapitány,
fajbaromfi gazdasága, **NAGYBECSKEREK.**

- ANGLIÁBÓL -

hozott telivér, fajtisza, legelsőrendű állatok

Óriás nagy angol emdeni liba	25	25
Óriás nagy pekingi kacsa	10	8
Fehér Wyandotte (amerikai kitünő téli tojók)	10	8
Fehér Orpington	10	8
Sárga Orpington	10	8

Fajtisztaságért Jótállás.
Állami nagy aranyérem! — Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések.

2233. kig. 1911. sz.
Pályázati hirdetmény.

Militics községében ujonnan rendszerezett második szülésznői állásra **folyó évi október hó 15-ig** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:
1. Évi fizetés 240 korona negyed-évi utólagos részletekben.
2. Szüléseknél nappal 1 kor. 60 fillér, éjjel 2 kor. 50 fillér, egyéb esetknél nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér működési, illetve látogatási díj.
A működési és látogatási díjra vonatkozó határozat még törvényhatósági jóváhagyást igényel.

Hódság, 1911. szeptember 23-án.
Rumbach Lajos,
tb. főszolgabíró.

2-1
November 1-ére KIADÓ LAKÁS.

A Gazdasági Egyesület házának Kules utcai részén egy **4 lakószoba, előszoba, fürdőszoba** és megfelelő mellékhelyiségeiből álló emeleti lakás kiadó. Bővebb értesítés nyerhető *—6
CSÁVOSI LAJOSNÁL ZOMBOR.

25-13
Haberfeld Samu

FOGTECHNIKUS,
budapesti egyetemi tanárok volt I. assistense
Dr. FELES lakásán.

!!MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!!

Mielőtt gazdasági motort cséplők, szecs kavágók, morzsolók, darálók és kisipari gépek hajtására venne, okvetlen kérjen ajánlatot 50-37

VARGA N.

gépműhelye
ZOMBOR, Militicsi-utca 11.
saját rendszerű és saját készítményű
!! nyersolajmotorról !!
Legolesőbb üzem és a legolcsóbb motor a világon!
Üzemköltség lóerőóránként 1 fillér!!

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1911. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ETŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza					
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.			
7.10	7.45	12.50	3.20	6.05	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	9.55	1.00	7.20	10.00					
10.14	12.34	5.23	6.36	10.46	4.09	érk.	SZABADKA	ind.	4.50	9.50	2.07	6.37					
10.30	1.44	5.35	6.48		5.20	ind.	SZABADKA	érk.	7.24	9.38	1.21	6.25					
	2.13	6.06			5.52		Nagyfény		6.51		12.53	6.06					
11.03	2.40	6.27	7.22		6.22		Topolya		6.26	9.07	12.31	5.51					
11.22	3.10	6.53	7.41		7.03		Kishegyes-Bácsfeketehegy		5.56		12.03	5.33					
11.37	3.28	7.11	7.55		7.25		Ujverbasz		5.34	8.38	11.45	5.16					
11.51	3.47	7.30			7.46		Óker		5.05		11.19	5.01					
12.03	4.04	7.47			8.13		Kiszács		4.47		11.02	4.47					
12.20	4.25	8.09	8.37		8.35	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.23	7.55	10.40	4.29					

Oda										Szeged-Rókus-Szabadka-Dálya										Vissza			
szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tvrsz.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.					
3.05	7.48	11.30	3.12		4.55	6.34	10.20	ind. SZEGED-ROK.	érk.		7.25		10.48	2.57	7.53	10.01	12.13						
3.23	8.05	11.47	3.31		5.12	7.01	10.37	Rószke		7.10		10.33	2.24	7.39	9.42	11.58							
3.38	8.20	12.02	3.46		5.29	7.28	10.52	HORGOS		6.54		10.21	2.28	7.26	9.26	11.45							
3.52	8.33	12.15	4.00		5.42	7.51	11.05	Királyhalom		6.41		10.09	2.14	7.14	9.10	11.32							
4.07	8.46	12.28	4.16		5.55	8.12	11.20	Palics		6.27		9.55	2.01	7.03	8.54	11.19							
4.19	8.57	12.40	4.29		6.06	8.31	11.32	érk. SZABADKA	ind.	6.15		9.44	1.50	6.53	8.35	11.05							
5.00	10.25	1.45		6.55	7.00			ind. SZABADKA	érk.	7.20			1.07	6.02		10.41							
5.27	10.54	2.12			7.30			Tavankút		6.45			12.44	5.36		10.14							
5.47	11.16	2.32		7.27	7.56			Bajmok		6.22	9.21		12.27	5.19		9.56							
6.19	11.51	3.04		7.53	8.35			Nemesmilities		5.29			8.21	4.41		9.17							
6.33	12.05	3.18		8.06	8.55			érk. ZOMBOR	ind.	5.05			8.09	4.25		8.59							
6.55	12.11	3.41		8.11				ind. ZOMBOR	érk.				8.04	4.18		8.49							
7.20	12.30	4.00		8.28				Bácsszentiván					7.46	4.00		8.29							
7.35	12.43	4.13		8.39				Szond					7.34	3.46		8.07							
7.49	12.57	4.27		8.52				érk. GOMBOS	ind.				7.19	3.31		7.45							
9.18	2.03	5.37		9.48				ind. ERDŐD	érk.				6.23	2.02		6.03							
9.39	2.15	5.49		9.58				érk. DÁLYA	ind.				6.11	1.49		5.50							

Oda			Kiskunhalas-Regőce			Vissza		
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.46	12.27	6.17	ind. KISKUNHALAS	érk.	5.28	2.27	11.16	
3.57	12.40	6.30	Kopolya		5.17	2.14	11.03	
4.11	12.57	6.45	Fehértó		5.03	1.57	10.42	
4.27	1.16	7.02	Terézhalom		4.48	1.40	10.25	
4.54	1.50	7.20	Jánoshalma		4.37	1.27	10.12	
5.18	2.30	7.40	Mélykut		4.10	1.24	9.40	
5.37	2.53	8.01	Rudics		3.50	1.21	9.11	
5.45	3.01	8.09	érk. BÁCSE	ind.	3.42	1.20	9.00	
6.20	3.30	8.45	ind. BÁCSE	érk.	3.32	1.21	8.04	
6.37	3.52	9.02	Madarász puszta		3.16	1.01	7.48	
6.48	4.10	9.09	Madarás		3.08	1.01	7.41	
6.55	4.18	9.16	Sándor major		3.01	1.03	7.26	
7.13	4.38	9.25	Katymár		2.59	1.02	7.16	
7.23	4.50	9.35	Legyen puszta		2.39	9.58	6.58	
7.35	5.06	9.47	érk. REGŐCE	ind.	2.25	9.40	6.45	

Oda				Szabadka-Baja-Bátaszék				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
5.05	10.36	2.20	7.25	ind. SZABADKA	érk.	7.10	12.21	6.20	9.34		
5.26	11.08	2.51	7.55	Csikéria		6.41	11.52	5.51	9.04		
6.11	11.40	3.20	8.24	Bácsalmás		6.20	11.30	5.29	8.38		
6.16	11.45	3.25	8.29	Almás		6.06	11.11	5.17	8.19		
6.38	12.05	3.47	8.49	Bácsbokod-Borsód		5.46	10.51	4.58	7.59		
7.04	12.31	4.13	9.15	érk. BAJA	ind.	5.17	10.24	4.02	7.32		
7.14	12.41	4.29	9.25	ind. BAJA	érk.	5.03	10.09	4.28	7.22		
7.47	1.14	5.02	9.58	érk. BÁTASZÉK	ind.	4.30	9.38	3.58	6.50		

Oda			Óbecse-Ujvidék			Vissza		
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.20	9.45	3.45	ind. OBECESE	érk.	6.59	12.27	7.31	
4.42	10.11	4.07	Bácsföldvár		6.38	12.4	7.10	
5.07	10.31	4.27	Csuróg		6.22	11.46	6.53	
5.27	11.02	4.47	Zsablya		5.58	11.13	6.26	
5.44	11.18	5.02	Boldogasszonyfalva		5.44	10.46	6.11	
6.06	11.45	5.25	Temerin		5.28	10.28	5.55	
6.15	11.54	5.34	Tisztaistvánfalva		5.12	9.59	5.35	
6.28	12.09	5.47	érk. VASKAPU	ind.	4.58	9.43	5.19	
6.29	12.13	5.53	ind. VASKAPU	érk.	4.57	9.42	5.18	
6.53	12.40	6.17	érk. UJVIDÉK	ind.	4.32	9.15	4.53	

Oda				Baja-Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
4.00	7.50	1.15	5.15	ind. BAJA	érk.	6.59	9.22	3.23	7.00		
4.11	8.00	1.25	5.25	Baja-szállásváros		6.51	9.15	3.15	6.52		
4.25	8.13	1.38	5.40	Vaskút		6.34	9.00	2.59	6.36		
4.51	8.38	2.01	6.05	Gara		6.10	8.34	2.37	6.10		
5.09	9.03	2.16	6.24	Regőce		5.49	8.10	2.17	5.47		
5.37	9.44	2.39	6.54	Orszállás		5.26	7.50	1.40	5.25		
5.56	10.16	2.56	7.18	Gádor		4.51	7.19	1.10	4.58		
6.15	10.35	3.14	7.38	Nenadies		4.22	6.55	1.21	4.34		
6.25	10.45	3.23	7.47	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	4.10	6.45	1.20	4.23		
2.30	6.51		3.46	ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.03	11.20		5.40		
2.37	6.57		3.52	Zombor-vásártér		5.56	11.13		5.31		
2.47	7.07		4.02	Fernbach-szállás		5.47	11.04		5.22		
2.55	7.16		4.11	Zsárkovác		5.39	10.56		5.15		
3.09	7.30		4.25	Sztapár		5.25	10.42		5.01		
3.28	7.49		4.44	Szilberek		5.10	10.28		4.45		
3.39	8.00		4.56	Milities 27. sz. őrház		4.52	10.10		4.32		
3.55	8.10		5.06	Hódság		4.42	10.02		4.21		
4.22	8.35		5.31	Paripás		4.23	9.45		4.01		
4.36	8.49		5.45	Parrag		4.03	9.25		3.40		
4.55	9.16		6.03	ind. Szépliget	érk.	3.35	9.07		3.15		
5.09	9.30		6.17	Bulkeszi		3.21	8.55		3.01		
5.24	9.45		6.30	Petrő-Dunagálos		3.11	8.44		2.50		
5.49	10.10		6.55	Ofutak		2.42	8.16		2.21		
6.12	10.31		7.17	érk. UJVIDÉK	ind.	2.17	7.51		1.55		

Oda			Ujvidék-Vaskapu-Titel			Vissza		
sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
6.54	5.25	ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.46			
7.18	5.55	VASKAPU		5.33	3.23			
7.44	6.24	Káty		5.06	3.04			
7.55	6.40	Tiszakálmánfalva		4.43	2.45			
8.10	7.03	Sajkásszentiván		4.25	2.30			
8.24	7.22	Tündéres-Dunagárdony		4.04	2.16			
8.37	7.40	Sajkáslak		3.48	2.04			
8.50	7.54	érk. TITEL	ind.	3.32	1.50			

Oda				Szeged-Rókus-Zenta				Vissza			
sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.20	1.34	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	8.58	6.05						
4.40	1.58	Rószke	ind.	8.38	5.45						
4.57	2.17	érk. HORGOS	ind.	8.20	5.27						
4.58	2.35	ind. HORGOS	érk.	7.57	4.59						
5.16	2.58	Martonos		7.39	4.41						
5.42	3.24	Magyarkanizsa		7.25	4.26						
6.04	3.55	Adorján		6.56	3.57						
6.29	4.20	érk. ZENTA	ind.	6.30	3.30						

Oda			Hegyes-Feketehegy-Palánka			Vissza		
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
7.10	3.20	7.47	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.44	11.17	5.22	
7.29	3.42	8.07	Flórapuszta		5.24	10.58	5.02	
7.47	3.55	8.26	Kula		5.13	10.47	4.51	
7.57	4.05	8.36	Béla-puszta		4.45	10.25	4.30	
8.10	4.34	8.49	Torzsa		4.33	10.13	4.19	
8.34	5.04	9.11	Urszentiván-Pincéd		4.16	10.00	4.01	
8.50	5.28	9.27	Szilbács		3.51	9.35	3.37	
9.21	6.14	9.38	Szépliget		3.40	9.24	3.26	
9.53	6.50	10.09	érk. PALÁNKA	ind.	3.00	8.18	2.35	

Oda				Szabadka-Óbecse				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.37	1.38	7.10	ind. SZABADKA	érk.	8.30	12.28	5.25				
5.08	2.11	7.42	Békova		8.01	11.58	4.57				
6.19	3.25	8.53	érk. ZENTA	ind.	6.40	10.36	3.37				
7.47	5.17	9.38	Ada		5.26	9.48	2.19				
8.02	5.32	9.52	Mohol		5.05	9.35	2.02				
8.22	5.52	10.09	Péterréve		4.39	9.17	1.37				
8.48	6.18	10.35	érk. OBECESE	ind.	4.10	8.50	1.10				

Oda			Szabadka-Cservenka-Ujgombos			Vissza		
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.42	3.22	7.17	ind. Szabadka	érk.	7.35	3.21	8.57	
5.55	4.43	8.34	Pacsér		6.21	2.11	7.42	